

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 31 mei 2011

betreft Ontwerpverordeningen huwelijksvermogensstelsels en vermogensrechtelijke gevolgen van
geregistreerde partnerschappen

kenmerk 148618u

Geachte heer Teeven,

De vaste commissies voor de JBZ-Raad en voor Justitie hebben in hun vergadering van 24 mei 2011 gesproken over twee voorstellen van de Europese Commissie, te weten het voorstel voor een verordening betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van huwelijksvermogensstelsels¹ en het voorstel voor een verordening betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen op het gebied van de vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen.² Beide voorstellen zijn op 16 maart 2011 gepubliceerd en houden, ondanks de ook door de Europese Commissie geconstateerde verschillen tussen huwelijken enerzijds en geregistreerde partnerschappen anderzijds, nauw verband met elkaar. Op grond van artikel 3 van de Goedgekeuringswet Verdrag van Lissabon geldt met betrekking tot deze beide voorstellen het instemmingsrecht van de Kamers der Staten-Generaal.

De regering heeft in het BNC-fiche aangegeven dat Nederland positief staat ten opzichte van het idee achter beide verordeningen, namelijk het bieden van meer rechtszekerheid voor burgers en het verminderen van de administratieve lasten voor burgers doordat niet meer in verschillende lidstaten hoeft te worden geprocedeerd. Alvorens Nederland een nader standpunt inneemt, zal echter de Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht om advies worden gevraagd, aldus de regering. De commissies leggen u daarom graag de volgende vragen en opmerkingen voor, met het verzoek te bevorderen dat de genoemde Staatscommissie deze in haar advies meeneemt. Na het verschijnen van het advies ontvangen de commissies graag uw reactie daarop.

Kwantitatieve onderbouwing

De commissies merken allereerst op dat het hun niet duidelijk is geworden wat de kwantitatieve gegevens zijn waarop de Europese Commissie haar stelling baseert dat hier sprake is van een

¹ COM(2011)126. Zie ook dossier E110016 op www.europapoort.nl

² COM(2011)127. Zie ook dossier E110017 op www.europapoort.nl

datum 31 mei 2011

kenmerk 148618u

blad 2

zo groot probleem dat dit Europese bemoeienis rechtvaardigt. De verordeningen zullen diep ingrijpen in de autonome bevoegdheid van de diverse EU-landen om zelf het familierecht te regelen. Dan moet er, zo menen de commissies, toch sprake zijn van een omvangrijk en ernstig probleem. Zo deze kwantitatieve gegevens niet voorhanden zijn, hoe kan dan worden beoordeeld of de verordeningen voldoen aan regels van subsidiariteit en proportionaliteit?

Kunnen deze kwantitatieve gegevens over grensoverschrijdende echtscheidingen binnen EU-verband worden afgezet tegen grensoverschrijdende echtscheidingen waarbij een of beide partners afkomstig zijn uit een land buiten de EU en/of buiten de EU bezittingen hebben zoals bijvoorbeeld land of een huis? De commissies denken in dit verband bijvoorbeeld aan Marokko, Suriname of de Molukken. Zou een regeling in de vorm van een internationaal verdrag (Haags Verdrag) - dus met een breder toepassingsbereik dan de thans voorgestelde verordeningen - wellicht beter in een behoefte voorzien?

Consequenties voor derden

De commissies vragen zich af of een overzicht voorhanden is van alle consequenties die de verordening huwelijksvermogensstelsels ook voor derden kan hebben. Zij willen een voorbeeld geven: het in Frankrijk gesloten huwelijk van oorspronkelijk Franse partners, die inmiddels jaren in Nederland wonen en werken, komt tot een einde. Terwijl het koppel al jaren in Nederland woonde, overleed de laatste ouder van de vrouw. Deze Franse ouders hebben - uiteraard - geen testamentaire uitsluitingsclausule gemaakt, aangezien naar Frans recht een erfenis niet in het gemeenschappelijk vermogen valt. Stel dat de man nu - naar Nederlands recht - de helft van (de waarde van) de erfenis opeist, hoe wordt dan verdeeld? Kan deze verordening tot gevolg hebben, dat de wensen van de Franse ouders om uitsluitend aan hun dochter na te laten, worden genegeerd?

Mogelijke botsingen van rechtsstelsels

Hoe wordt omgegaan met nationale regels omtrent eigendom en eigendomsbescherming indien deze botsen met het huwelijksvermogensrecht dat krachtens deze verordeningen ter gelegenheid van een scheiding moet worden toegepast? Welk rechtsstelsel gaat in dat geval voor?

De mogelijkheid van rechtskeuze

De verordening huwelijksvermogensstelsels biedt echtgenoten de mogelijkheid om uit de rechtsstelsels waarmee zij een nauwe band hebben op grond van hun verblijfplaats of de nationaliteit van een van hen, het recht te kiezen dat toepasselijk is op hun huwelijksvermogensstelsel, ongeacht de aard of de locatie van de goederen. Artikel 16 van het voorstel kent echtgenoten en toekomstige echtgenoten de mogelijkheid toe binnen bepaalde beperkingen een rechtskeuze te doen. De verordening vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen kent de mogelijkheid van een rechtskeuze niet. Dit wordt door de Europese Commissie gemotiveerd met het argument dat de nationale wetgevingen van de lidstaten sterk uiteenlopen op het vlak van geregistreerde partnerschappen. Daarom is steeds het recht toepasselijk van de staat waar het partnerschap is geregistreerd. De commissies zouden graag zien dat de

datum 31 mei 2011
kenmerk 148618u
blad 3

Staatscommissie voor het Internationaal Privaatrecht uitdrukkelijk ingaat op de (on)mogelijkheid van het maken van een keuze voor een toepasselijk rechtsstelsel.

Consequenties voor paren van gelijk geslacht

De commissies vragen ten slotte aandacht voor de vermogensrechtelijke gevolgen van grensoverschrijdende echtscheiding van in Nederland gehuwde homo-echtparen en grensoverschrijdende scheiding van in Nederland geregistreerde partners van gelijk geslacht. Dit in het licht van het feit dat huwelijken of geregistreerde partnerschappen tussen personen van gelijk geslacht in diverse EU-lidstaten (bijvoorbeeld Griekenland of Polen) niet worden erkend.

De commissies zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

M.J.M. Kox
Voorzitter van de vaste commissie voor de JBZ-Raad

R.H. van de Beeten
Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie